

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

עין משפט נר מצוה

א [טושי"ע י"ד סימן קטו
 ספי"ה ב'בג"ה]:
 ב ב' מיי"א פ"א מהלכות
 רמ"א הלכה ז' סמ"ג
 עין סט טושי"ע י"ד סימן
 קטו ספי"ה א' ויבדק אלפס
 ע"ו פרק ע"ג דף ע"ג.
 ב ג' ד' מיי"א שם הלכה י"א
 [ויבדק אלפס ע"ס] [נזיר
 ע"ס]:
 ב ד' ה' מיי"א פ"ג מהלכות
 מקואות הלכה כג'
 סמ"ג לאוין ק"א טושי"ע י"ד
 סימן א' קטו ספי"ה י"ג ע"ש
 צב"ח הגולה:
 ב ה' ו' מיי"א שם הלכה כג':
 ב ז' מיי"א פ"ג מהלכות
 שמיטה הלכה י"ד ע"ו
 סמ"ג ע"ג דף ע"ג טושי"ע י"ד
 סימן קטו ספי"ה י"ג ע"ש
 צב"ח הגולה:
 ב ח' מיי"א שם הלכה י"ז:
 ב ט' מיי"א י"ד סימן כ"ה
 ספי"ה י"ג ב'בג"ה]:
 ב י"ז מיי"א שם הלכה י"ז:

וישתה הא קא חזי ליה. זירושלמי מתוך כחוט השערה
 ושיפיון שמו ורשות נתנה לקרקע להבקע לפניו ולא
 נתנה רשות לכלי להבקע מפניו: **שבר** וע"ה ב'ו' הך דהכא
 לא שייך לאתויי צפ' כל הדי (מ"ה דף ט"ו): וצפרק כל הללמים (ע"ז דף
 מ"א): וצפ"ק דפסחים (דף ט"ו): דהתם
 נמי פריך ואין ספק מויליא מידי ודאי
 דשאיני הכא לדחומרא אחא ספק
 איסורא ומויליא מידי ודאי היתר והנך
 דמייתיה התם לא שייך לאתויי הכא
 דהתם הוי משום דהוי ספק הרגיל:
עד שיאמר ברי ליה. הכא לא
 מפליג בין טבל סמוך לחפיפה
 ללא טבל סמוך לחפיפה כדמפליג
 צפרק צמרא דנדה (דף ט"ו): דלמור
 רצח טבלה ועלמה ונמלאת עליה
 דבר חוץ אס סמוך לחפיפה טבלה
 אינה נריכה לחזור לחוף ולטבול ואס
 כו' ולאמר ר"ת דהכא מיירי צממא
 צגוף והתם מיירי צממא צראש
 דחפיפה לא תקן עורא אלא צראש
 דלמרינין צמרוצה (צ"ק דף ע"ג).
 דלמרינין דלמרינין דלמרינין דלמרינין
 לא שייך אלא צראש ועוד נמי תקן
 ו' נזיר חופף ומפספס אכל לא סורק
 וצפ' צמרא דנדה (דף ט"ו): אמר דלשה
 לא תחוף אלא צממין אכל צקירי לא
 משום דמשרו מויליא אכל צשאר הגוף
 שייך לומר לשון הדחה דלמור התם
 רצה לעולם ילמוד אדם בתוך ביתו
 שמהא מדיחה קמטיה צממין ומשמע
 נמי קמטיס דוקא אכל לא שאר הגוף
 ואע"ג דליכא דמיירי דנקט קמטיס
 לרבותא דלע"ג דביצת מים לא צממא
 ראי לביצת מים צממין ליכא למימר
 הכי מדלח נקט אפילו קמטיה משמע
 קמטיס דוקא והא דלמור רב נחמן
 למתנות דודי חסרת (מ"ה דף ע"ג).
 משמע דכל הגוף צממין חפיפה התם
 לאו משום חוזה אלא משום היתא
 רגילה לרחוך צממין כמו שנוהגים גם
 עכשיו לרחוך כל הגוף צממין ועוד
 אומר רבינו מס דהכא מיירי לטהרות
 וצנדה חיירי לצעלה שהמירו לטהרות
 יותר מלצעלה כמו שמשמע צנדה
 צממה מקומות ועוד יש להעמיד הך
 דשמעתי צממין דלחין צממין חפיפה
 משום שטובלין מידא דמשמע
 זירושלמי צממין צממין: **הא הכא**
דודאי טבל. פירוש קרוב לודאי הוא
 דטבל שפיר כיון שנתעסק צממין המין
 אכ"כ: **סכין אתרעאי** בהמה לא

מפני שדרכן של שרצים לגלות. ואע"ג דאדם נמי דרכו לגלות איכא
 למיתלי צדס טהור וצשרים לטהר וצדס טמא לטמא תלינן צמ
 רוצח לטהר: ואין דרכן לצדס. הלכך רישא ליכא למיתלי צשרים
 וטמאים וטהורים שכיחי ותיישין לטמאים. אלמא צממין דליסורא
 תלינן צממין רוצח דשכיחי ואף על גב
 דלוקולא. אי נמי טעמא דהניחה מגולה
 ומלאה מכוסה מכוסה ומלאה מגולה
 הא מלאה כמו שהניחה על טמאה
 איכא ולא פסולה איכא ולינו ספק
 מים מגולין אסורין גרסינן ואע"ג
 דליכא למימר אדם נכנס לשם שגילה
 אותה ושאר שרצים גילו אותה שאין
 צפן סכנה והווי להו נחשים מיעוטא
 תלינן צממין ואסירי אי נמי פשיטא
 ליה דהווי עמנו גילה אותה ושהה
 צממין כדי שיכול נחש לצפות מן
 אמרינן לקמן דלסירי ואע"ג דמלאה
 כמו שהניחה: **ש"מ חמירא סכנהא**
מאיסורא ש"מ. ואית דליפא להא דרז
 אשי דחמירא סכנהא מאיסורא מדקמני
 אס יוכלה חולדה לשמות כו' פסולה
 ולא קמני טמאה דניחא ליה למחא
 למיתלי צשרים דשמעינן ממילא
 דלגבי איסור קולא היא דלא מטמא
 ולא א' למיתלי צדס טמא ואע"ג
 דדרכו נמי לגלות משום דאי הוה קמני
 טמאה לא הוה שמעינן מיניה איסור
 סכנה נפשות ולא גרים ואילו ספק
 מים מגולין אסורין. וקשיא לי צממין
 טבול חלד דהא לרצחן חולדה קמני
 ולא נחש ולר"ג גופיה היא חולדה או
 נחש קמני ואס יוכלה חולדה לשמות
 ולא נחש כגון שמונת על דף גבוה
 קמני נמי פסולה ולא טמאה והכא
 איצטרי ליה למיתלי טמאה דמאי סכנה
 נפשות א' איכא דלוקולו ציה צמ
 איסור טמאה ועוד צממין נמי ליתני
 פסולה משום שרצים וטמאה משום
 אדם טמא ואשמעינן טרוייהו ויחוש
 נמי לאיסורא דהא רישא גומי למיתלי
 צדס טהור וצשרים לטהר וצדס טמא
 צדס טמא לחומרא אלא לאו שמע
 מינה טעמא לאו משום סכנה הוא
 אלא משום דתלינן צדס דשכיחא:
כמה ישוה. המים צממין היכא דהווי
 עמנו הניחן מגולים: **הרחש**. הנחש.
רחש תרגום של רש"י: **מחש און**
לוי. חוששין שמה רש"י שס ספק ושמה:
הא קא חזי ליה. כיון שלא שהה
 זלשס (ב) הנחש שיעור שיכול לחזור

רבינו גרשום

מפני שדרכן של שרצים
 וכו'. והכא דחילין באדם
 בשרצים ולא חילין באדם
 טמא דאי (נותן) הוי תלינן
 באדם טמא הווי להו
 קפתא בהשקא כדאמרין
 במ"ס פסחים השוקי ואחר
 כך הקדישן טהורים כלומר
 שמיניחן הצלוחית במעין
 דבץ על מים חיים ומדי
 הם טהורים אבל לית
 תלינן בשרצים לעולם לית
 להו תקנתא אלא ש"מ
 סכנה חמירא מאיסורא.
 אלא ישתה ויחזור לחורו
 דלא ידעינן אם שיה
 אם לא וספק סכנה
 לחומרא: בשלמא רב
 הווי כשמעתייה כלומר רב
 הווי דאמר חיישינן בעור
 נפגמה דאמר הווי דאמר
 כשמעתייה דאמר בחוקת
 איסור עוברת עד שיוצק
 לך וכו' והלא נודע לך
 דאיפגים סכין וקא אתי
 ספק [ומרינן] מידי ודאי
 כלומר אף דודאי יש לנו
 לומר שצממין עשה סכין
 פגום ועוד ספק פגום סכין
 דמער אפ"ה אסורין
 אמר לך עצם ודאי פגים
 כו' הווי ספק (והווי) ודאי
 (ומכשיר) ואין ספק מוציא
 מידי ודאי כלומר דבר
 ודאי אוליין: ונמצא (כמו)
 דבר חוץ. כלומר (ע"ז)
 שהסופר הוא אומנתו
 נמצא (עליו כלומר) על
 בשרו משום מרי כו' ודאי
 הכא דקא אתי ספק מוציא
 מידי ודאי כלומר דאמר
 עלה טבילה עד שיאמר
 ברי לי: סכין איתרעאי
 [בהמה לא איתרעאי]
 כלומר דאיפגים ובהמה
 צממה היתה שחוטת שפיר
 ומשום כרי אמרינן (א) הכא
 העמד טמא על חזקתו
 והכא אמרינן בהמה
 בחזקת היתר עומדת: עד
 שיוצק לך סכין איתרעאי
 בהמה לא איתרעאי ומשום
 הכי אמרינן בחזקת היתר
 עומדת עד שיוצק לך כמה
 נטרפה וכו': מיתבי שחט
 וכו' נשמטה הגרגרת.
 כלומר דומיפרי: לאו
 איתרעאי כי היא גונג
 כלומר דנמצאה סכין
 פגומה לאחר שחיתה
 פסול וקשיא לרב חסדא
 דאמר כשרה (ב) (מ"ט)
 שמה בעצם נפגמה וכו'
 ומפני שאמר שמה משמע
 שספיקה (כשרה) לא
 לאיתרעאי ספק שהה ספק
 דרס דפסול אלא רב
 חסדא עדיין הוא אומר
 דאין ספק מוציא מידי
 ודאי בסכין וכשרה:

הנהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הא קא חזי
 וכו' לשם שיעור שיכול
 הנחש לחזור:

הנהות מהר"ב רנשבורג

[א] בעין משפט סי' ק"ד
 קט"ו טושי"ע י"ד סי' י"א ופי'
 קט"ו טושי"ע י"ד סי' י"א ופי'
 וצ"ח ס"ק ט"ו כ"ל:

שיטה מקובצת

[א] ולא למתלייה באדם
 טמא: [ב] דמאי סכנה
 נפשות אשמעינן בה
 איסור
 טמאה: [ג] דהא רישא
 איכא למיתלי: [ד] כיון
 שלא שהה שיעור שיכול
 הנחש לחזור לחורו:
 [ה] הא קחוי ליה האי
 בחורתי: [ו] פגומה יודיע
 הוא כששחט. ג"כ ג"א
 יודיע השוחט שברקה
 קודם וכו': [ז] קודם
 שיטה ויתרה יפה:
 [ח] שמה בעור הבהמה
 נפגמה ונמצא: [ט] שהפגם
 קודם וקאי חביב ובהת
 והס"ד: [י] עד תליסר
 חיותא איכא דאמרי דלא
 כרב חסדא:

לחורו אלא כדי שיכול לצב לשמות הא און
 הא קא חזי ליה צממין לחורו תחת און הכלי צקרקע: **השוחט**
צממין ואח"כ נמלאת ופגומה. ויודע הוא שכששחט צדק קודם
 שחטה וזויה יפה אכל לא צדק אחר שחטה מידי: **אפילו שזר**
צה עלמות. בין שחטה לצדיקה אחרונה דליכא למיתלי צענמות
 פסולה השחטה: **שמה צעור**. השחטה: **נפגמה**. ונמצא שלא
 נשחטו הסומנים אלא נקרעו שהפגם קודם ויזנחת כתיב (דברים
 י"ג): **צעלס נפגמה**. צמותו ששיב צה: **כשמעטיה**. דלמור לעיל
 (דף ט"ו) בחזקת איסור עומדת עד שיוצק לך צמה שחטה וזו וולר
 צה ספק בשחטה: **כל היוס כונו**. לאחר טבילה: **צממה לא**
אתרעאי. וכיון דלאו צגופה ממש חמילד אלא צדבר אחר לא
 דמי לטבילה ולא חמי ספק דריעותא דסכין מויליא אותה מידי שחטה
 ודאית דודאי עכס פגס: **שחט אס הושט**. שחט שהשכשו סוממין
 אחד לו תא חיישינן לעיקור דשני. והא דנקט שחטה צושט ושמוטה
 צגרגרת הווי דדין דאפילו איפכא נמי אלא משום דגרגרת צעידא
 לאשתמוטי והכי מיתוקמא צשהשחט (לקמן כ"ה): **נשמטה הגרגרת**.
 תחלה הרי נטרפה: **כהאי גוונא**. שגולר צה ספק צממין:
 ומאי

נפגמה ואפילו צעור נפגמה שמה לא נשחטו הסומנים כנגד הפגימה והווי כספק ספיקא והשתא פריך שפיר צממין כלי ספק
 לאתויי מאי לאו לאתויי כה"ג דמשמע צממין לרבות אפילו דבר שנוטה להמיר יותר מלאסור ומשני לא לאתויי ספק שהה ספק דרס
 ואף על גב דלא צממין דשחי ודרים דמסתמא שחט כדכך השוחטין ופריך מאי שנה כיון דמתייהו קרובים לודאי להכשי:

תמנה דבריש נדה (דף צ"ג): דקאמר התם דכל הטהרות שנעשו על
 צממין למפרע כולן טמאות משום דהא חסר לפנין והעמד טמא
 על חזקתו ולא אמרינן מקוה איתרעאי אדם לא איתרעאי והכא
 נמי נמא העמד בהמה על חזקתה ואימא לא שחטה דהרי
 הסכין פגום לפנין וי"ל דשאיני התם דליכא למימר חסר ואתאי
 דקאמר התם ועי"ל דהכא טעמא משום דעלם ודאי פוגם וכו'
 התם נמי ודאי טבל דלמור הכא גבי טבל ועלה לא דמי דמה
 שנתעסק צמותו המין אחר כך עושה אותו ודאי טבל דמסתמא מאותו
 מין שנתעסק צה אכל התם מה שייך לומר ודאי טבל הרי
 צממין חסר טבל ואין זו טבילה והא דלמרינן צממין גבי רב
 יוסף דטרף עד תליסר חיותא א' איכא למימר דלא כרב חסדא
 דלרב חסדא אפילו צממין צממין כשרה לפי שקרוב לודאי צדעס
 של מפרקת של צממין אפגים לפי צממין רגיל להוצר
 שלא לחוק את הסכין צממין צממין צממין לפי שצממין רגיל לשחוט
 אחרות אכל צממין לא חייש ועי"ל דמה לי חמילד ריעותא
 צממין ומה לי חמילד ריעותא צממין אלא על כרחך הכי
 קאמר סכין איתרעאי פירוש ואיכא ספיקי טבול שמה צעלס
 ודילמא

(א) נחלה דל"ל ונתויה
 אמרינן בחזקת היתר עומדת
 עד שיוצק לך כמה נטרפה
 אכל התם גבי טבילה אחרת
 העמד טמא על חזקתו ואימא
 לא טבל. (ב) נחלה דל"ל
 דבץ על מים חיים ודלשה
 מיירי צממין פגום ולא שזר
 צה עלמות דהווי ספק גמור
 מ"מ קשה לרב חסדא דכיון
 דרב חסדא אחר שחט עכס
 נפגמה משמע דכספק גמור
 ג"כ שזר דתלינן דעלם
 התפרקת נפגמה.